

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Олександр ГАЛИЧ

01 квітня 2024 р.

ПРОГРАМА
вступного іспиту з іноземної мови для здобуття
ступеня Доктор філософії
на 2024 рік

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОЛТАВА 2024

Укладачі програми:

ЛЮЛЬКА Вікторія	кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін;
ТАГІЛЬЦЕВА Яніна	кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін.
ВОЛОВИК Лариса	кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Затверджено на засіданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін 11 березня 2024 р. (протокол № 16).

Вступ

Вивчення іноземних мов є невід'ємною складовою підготовки здобувачів наукового ступеня «Доктор філософії». Для успішного навчання в аспірантурі вступники повинні володіти іноземною мовою в межах програмних вимог, правильно використовувати її в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Мета проведення вступного іспиту до аспірантури з іноземної мови – визначити рівень сформованості комунікативної та лінгвістичної компетенції як умови подальшого поглибленого вивчення іноземної мови в аспірантурі та складання іспиту. Лінгвістична компетенція передбачає володіння певним обсягом формальних знань з фонетики, лексики та граматики і навичками їхнього застосування у процесі спілкування. Під комунікативною компетенцією розуміється знання правил мовної поведінки, вибір мовних форм і засобів та їхнє використання у залежності від цілей, ситуації спілкування і соціального статусу учасників комунікації.

На вступному іспиті до аспірантури кандидати повинні продемонструвати високий рівень сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій. Функціональна компетенція передбачає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції, готувати і проводити презентації та семінари. Мовна компетенція передбачає володіння кандидатом орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови. Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні вміння.

Враховуючи перспективи практичної і наукової діяльності здобувачів, вступні випробовування полягають у перевірці наступних навичок володіння іноземною мовою:

Говоріння та аудіювання. На іспиті необхідно продемонструвати навички підготовленого монологічного та непідготовленого діалогічного мовлення у ситуації офіційного спілкування у межах університетської програмної тематики. Оцінюється вміння адекватно сприймати мовлення і давати логічно обґрунтовані розгорнуті та короткі відповіді на запитання екзаменаторів.

Читання. Вступники повинні продемонструвати вміння читати оригінальну наукову літературу за фахом і тексти публіцистичного характеру, спираючись на вивчений мовний матеріал, фонові країнознавчі та професійні знання. Під час іспиту перевіряються навички вивчаючого та ознайомчого читання. У першому випадку необхідно продемонструвати вміння читати оригінальну літературу за фахом, максимально повно та точно перекладати її українською мовою, користуючись словником і спираючись на професійні знання та навички мовної і контекстуальної здогадки. Мета ознайомчого читання – оцінити вміння протягом обмеженого часу визначити коло розглянутих у тексті питань, основні положення автора і без попередньої підготовки стисло передати суть тексту англійською мовою.

Переклад. Здобувач повинен уміти здійснювати переклад з іноземної мови на українську спеціальних і публіцистичних текстів протягом заданого часу. Письмовий переклад повинен відповідати нормам української мови.

Критерії оцінки вступного іспиту для здобуття ступеня Доктор філософії

Оцінювання знань вступників до аспірантури для здобуття ступеня Доктор філософії здійснюється за шкалою 100-200 (табл. 1).

Таблиця 1

Система оцінювання іспиту з іноземної мови за шкалою 100-200

Оцінка в балах	За 4-х бальною шкалою	Пояснення
190–200	відмінно	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
182–189	добре	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
174–181		Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
164–173	задовільно	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
160–163		Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
100–159	незадовільно	Не достатньо (виконання не відповідає мінімальним критеріям)

Відмінно:

- вступник може давати чіткі детальні описи та презентації широкого розмаїття предметів, які стосуються його/її кола інтересів, викладаючи та аргументуючи думки з додатковими положеннями та відповідними прикладами;

- може користуватися мовою вільно, правильно і ефективно в широкому діапазоні загальних академічних та професійних тем, може спонтанно спілкуватися, добре контролюючи граматичний аспект, без жодних ознак необхідності обмеження того, що він/вона хоче сказати, приймаючи стиль мовлення залежно від обставин;

- може читати з високим ступенем самостійності, адаптуючи стиль і швидкість читання до різних текстів і цілей, вибірково використовуючи відповідні довідкові джерела, має широкий активний словниковий запас

читання фахових та загальнонаукових текстів.

Дуже добре:

- вступник може вільно дати основний опис предметів, що входять до кола його/її інтересів, представляючи його у лінійній послідовності;

- може вільно спілкуватися на знайомі теми, пов'язані зі своїми інтересами та професійною сферою, може обмінюватися інформацією, перевіряти і підтверджувати її, виражати думки логічно і послідовно;

- може читати послідовний фактичний текст про предмети, що стосуються його/її сфери професійних та наукових інтересів з високим рівнем розуміння, має широкий активний словниковий запас читання, але може відчувати труднощі при перекладі складних конструкцій та маловживаних термінів.

Добре:

- може досить вільно дати основний опис предметів, що входять до кола його/її інтересів, представляючи його у лінійній послідовності;

- може досить вільно спілкуватися на знайомі теми, пов'язані зі своїми інтересами та професійною сферою, може обмінюватися інформацією, перевіряти і підтверджувати її, може виражати думки логічно і послідовно.

- може читати послідовний фактичний текст про предмети, що стосуються його/її сфери професійних та наукових інтересів із задовільним рівнем розуміння, має достатній активний словниковий запас читання, але може відчувати труднощі при перекладі.

Задовільно:

- може дати простий опис предметів, що входять до кола його/її інтересів у вигляді короткої серії простих фраз та речень;

- може спілкуватися досить легко у конструктивних ситуаціях та коротких бесідах, може здійснювати прості контакти, ставити запитання і відповідати на запитання, обмінюватися думками та інформацією на знайомі теми у передбачуваних ситуаціях;

- може читати короткі прості тексти на знайомі теми, які містять широковживану лексику.

Достатньо:

- може дати дуже простий опис обмежених предметів, що входять до кола його/її інтересів у вигляді короткої серії простих фраз та речень;

- може спілкуватися у конструктивних ситуаціях та коротких бесідах за умови, якщо співрозмовник допоможе в разі необхідності, може здійснювати прості контакти, ставити запитання і відповідати на запитання, обмінюватися думками та інформацією на обмежене коло знайомих тем у передбачуваних ситуаціях;

- може читати короткі прості тексти на обмежене коло знайомих тем, які містять широковживану лексику.

Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступників на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст / ступеня магістр, які при складанні іспиту з іноземної мови отримали не менше 160 балів.

Тривалість вступного іспиту з іноземної мови – 1 година.

Зміст вступного іспиту з іноземної мови для здобуття ступеня Доктор філософії

Структура екзаменаційного білету

Програма іспиту з іноземної мови передбачає виконання трьох завдань:

1. Читання і переклад іншомовного тексту з фаху (обсяг тексту із розрахунку не менш ніж 1500 друкованих знаків за одну академічну годину).

Під час виконання цього завдання оцінюється вміння володіти технікою читання і перекладу, грамотне вживання мовленнєвих зразків, правильне використання лексико-граматичного матеріалу, що відповідає тематиці наукових досліджень. Допускається використання словників.

2. Читання та переказ публіцистичного тексту іноземною мовою (обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків).

Друге завдання передбачає виявлення вміння адекватно передавати зміст публіцистичного тексту іноземною мовою, користуючись необхідним словниковим запасом, використовувати засоби зв'язності тексту та дискурсивні маркери, дотримуватися наукового стилю (усно та на письмі).

3. Співбесіда іноземною мовою з питань напряму наукового дослідження.

Третє завдання передбачає перевірку знань фахової термінології та співбесіду з питань наукового дослідження, що складається з усного монологічного повідомлення про обраний фах і напрям наукового дослідження (рекомендований час: 2-3 хвилини) та відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії.

Навчальний матеріал

Правила читання

Для розвитку навичок і умінь читання вступник до аспірантури повинен у галузі орфоєпії володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість для вступника зрозуміти промовлений текст.

Вступник до аспірантури повинен також володіти автоматизмом паузації на основі синтагматичного ділення речення, зв'язністю сприйняття і відтворення синтагм і основними інтонаційними контурами.

Граматичний мінімум

Англійська мова

Структура речення в англійській мові у порівнянні зі структурою речення в українській мові. Розповідне, питальне та заперечне речення. Типи питань.

Дієслово. Допоміжні, питальні та смислові дієслова.

Спосіб (дійсний, умовний, наказовий). Система часів.

Активний і пасивний стан. Особливості використання і перекладу пасивного стану. Узгодження часів.

Умовний спосіб. Емфатичні конструкції.

Функції дієслів: to be, to have, to do, will, should, would. Функції дієслів із закінченням -ing, -ed.

Іменник. Утворення множини. Присвійний відмінок.

Артикль.

Займенник (загальні відмінності). Особові, присвійні, вказівні займенники. Незначні займенники some, any і заперечний займенник no. Кількісні займенники many, any, few. Неозначно-особовий займенник one. Три функції one. Підсилювальні і зворотні займенники.

Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння.

Чисельник. Кількісні та порядкові чисельники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.

Ознаки підрядних речень: додаткових, означальних, умовних; ознаки сполучникового і безсполучникового підпорядкування; ознаки речень, що виділяють; ознаки часових форм дієслів в Present, Past, Future Indefinite; Present, Past Continuous; Present, Past Perfect активного і пасивного стану і їх значення. Шляхи перекладу Passive.

Ознаки безособових форм дієслів: ознаки простих форм інфінітиву, герундію, прислівників I і II в реченні і значення цих форм. Розрізнення граматичної омонімії.

Ознаки безособових форм дієслова і їх значення. Інфінітив. Складні інфінітивні форми і їх співвідношення з формою присудку. Ознаки інфінітива в функції правого визначення і його значення.

Модальні дієслова з перфектним інфінітивом.

Найуживаніші суфікси, префікси англійської мови наукової літератури та їх значення. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Німецька мова

Структура речення в німецькій мові. Розповідне, питальне та заперечне речення.

Дієслово. Слабкі та сильні дієслова. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Керування дієслів. Часові форми дієслів.

Модальні дієслова.

Активний і пасивний стан. Результативний пасив.

Умовний спосіб.

Іменник. Відмінювання іменників. Артикль: означений, неозначений, нульовий. Однина та множина іменників.

Займенник. Особові, безособові, присвійні, вказівні, заперечні займенники.

Прикметник. Прислівник. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметників та прислівників.

Прийменники з давальним, знахідним та родовим відмінками.

Складносурядні та складнопідрядні речення. Типи підрядних речень. Порядок слів у підрядних реченнях.

Займенникові прислівники.

Інфінітив. Інфінітивні звороти *um / statt / ohne ... zu + Infinitiv*.

Інфінітивні конструкції *haben+zu+Infinitiv; sein+zu+Infinitiv; lassen sich +Infinitiv*.

Дієприкметник. Означення виражене дієприкметником I та II. Поширене означення. Дієприкметник I з *zu*, як означення.

Найуживаніші суфікси, префікси німецької мови та їх значення.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і фахову лексику, що відповідає спеціальності вступника до аспірантури.

Рекомендовані джерела інформації

Англійська мова

1. Верба Г. В., Верба Л. Г. Граматика сучасної англійської мови : довідник. К. : Логос, 2001. 352 с.
2. Сільчук О. В. English for students of agriculture : навч. посібник. Київ : Видавництво Ліра-К. 2019. 240 с.
3. Тагільцева Я.М., Ніколаєнко Ю. О. English for specific purposes : навч. посібник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 196 с.
4. Тарнопольський О. Б., Кожушко С. П., Безугла Р. О., Гібсон П. Ділові проекти : підручник (книга для студента та робочий зошит). Київ: Інкос, 2002. 280 с.
5. Pchenko O. The Language of Science = Англійська для науковців. 6th edition, revised. К. : «Едельвейс», 2020. 183 с.
6. Practical English Usage, 4th edition: International Edition. Michael Swan's guide to problems in English. Oxford University Press, 2017. 327 p.
7. Praten J. Delta Business English. Absolute Financial English B2-C1. Delta Publishing, 2019. 131 p.
8. Murphy R. English Grammar in Use. Cambridge University Press, 2019. 390 p.

Німецька мова

1. Dreyer S. Граматика німецької мови з вправами. Verlag für Deutsch, 2001. 370 с.
2. Fandrych C., Tallowitz U. Klipp und Klar : Übungsgrammatik Grundstufe A1-B1. Klett. 2020. 256 s.
3. Володіна В., Кропивка С., Лещінська А., Рогаль І. Навчально-методичний посібник з німецької мови. Харків : ХНАУ, 2006. 133 с.
4. Постнікова Є. М. Бізнес-курс німецької мови. К. : А.С.К., 2002. 432 с.

5. Германн Б., Дутка Д., Ріхтер Ф., Шаюк О. Deutsch für Landwirte. Тернопіль, 2004. 176 с.
6. Новий німецько-український та українсько-німецький словник [уклад. З.О. Басанець та ін.]. К. : А.С.К., 2005. 1023 с.
7. Кобжев О. М. Німецько-російсько-український словник (економіка, організація управління). Суми : Довкілля, 2002. 440 с.
8. Хоменко Л. О. Німецька мова. Практичний курс німецької мови для сільськогосподарських ВНЗ II–IV рівня акредитації. Вінниця, 2009. 521 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. English for Science Links <http://www.hut.fi/rvilmi/EST>
2. Advice on Academic Writing <http://www.utoronto.ca/writing/>
3. Longman Business English Dictionary. Pearson Longman, Harlow www.pearsonlongman.com/dictionaries
4. The dictionaries and encyclopedias www.thefreedictionary.com
5. Longman Dictionary of Contemporary English www.ldoceonline.com